

Atli Dam, lögmaður skrivar:

FISKASOLA — FISKASÖLUR II

— Eg havi onki ynski um at spreingja Føroya Fiskasolu, men einans vísa á, at verandi skipan er ikki lív lagað, og at vit tí mugu finna út av, hvat vit eiga at broyta, so okkara avmarkaða tilfeingi framvegis kann geva nóg mikið til fiskimannin, arbeidsfólkið og áðaran av framleiddslutólinum.

Vit kunnu ikki verða Fiskasoluna fyrirtætt, tí hon hevur gjørt sínar royndir í mong ár og er eitt virðismikið ambod í okkara samfelag, men hon má »kompletterast« og »liberaliserast«. T.v.s. hon kann ikki standa einsamøll longur, og hon má gerast liðiligi, sigur Atli Dam, lögmaður í hesi greinini um fiskasolu og fiskasölur.

Og hann leggur afturat: — Tað er ikki av hugi, ein sigur seg ynskja framhaldandi kjak um kjarnin í hesum okkara størsta vandamáli, men vón um, at fæst ikki leiðsla Fiskasolunnar í talu, so kann eitt kjak fáa arbeiðsgevarar hennara at rakna við og krevja neyðugar broytingar.

Hesir arbeiðsgevarar eru vit øll, hvort virki, hvort skip, hvort fiskimaður og hvort flakakvinna. Ja, landskassin við, sum noyðist at fremja ta umfordeiling, sum skattaborgarin hevur so illt við at fata og góðtaka. Atli Dam skrivar:

Ikki eiti á, so firtin fiskasølustjórin er í viðmerking síni til grein mína um fiskasølumál.

Viðmerking er rætta orðið, tí roynd at svara ella jättan at koma í sakligt kjak um hetta tað størsta vandamál í Føroyum er ikki talan um.

Høvuðsboðskapur mín til vinnuna — skip, virkir og sölur — hevur nú í nokur ár verið, at tað resta 3-400 mió.

Í viðmerking síni, roynir Birgir Danielsen at lýsa grein mína sum eitt einasta álop á fyrirtøkuna Føroya Fiskasolu, bygt upp á ósannindi ella í besta fall tikið úr leysum lofti. Og alt av berari illvild móti eini stórari vinnufyrirteknu.

Hetta er ikki so, og tað veit Birgir Danielsen, og í staðin fyrir at royna at venda tí broddi — sum als ikki var har — við at skapa »forargils« yvir, at sjálvur lögmaður dittar sær at vísa á teirra veikleikar, skuldu B.D. heldur roynt at vísa á loysnir og tikið undir við at skapt eina smidligari og liðiligi skipan, har menn, virkir, feleg og skip ikki eru so niðurbundin figgjarliga, at tey í forhend sleppa strembanini fyrir at fáa meira burtur úr, sigur Atli Dam m.a.

kr. í til renting, avdrátt, hýrur, lønir og vinning.

Hesar kunnu bert faast til vega, um grundleggjandi broytingar verða framdar í øllum liðum, og kanska serliga söluliðnum, sum skal fáa peningin til vega, og sum letur boðini aftureftir igjøgnum skipanina um, hvarjar vorur kunnu geva neyðuga peningin.

Harumfart havi eg — gt, at sjálvt 5-600 mió. kr. í studningi loysa ikki málið, tí talan er tá bert um eina »karussell-økonomi«, har tú umfordeilir pening yvir skattaborgaran á slíkan hátt, at »svartipera« endar hjá samfelagnum.

Skipanin elvir ikki til nýhugsan, hon avlugar náttúrligu fortreytirnar undir veiðu, virking og sölur, og hon kann verða ein koddur hjá vinnuni — fiskimenninir undantikinir — sum ger at broyting ikki verður framd.

Hetta hevði eg sterkt frammi undan valinum í 1984, aftur á fiskivinnutíðingunum í 1986 og nú í grein, nevnd Fiskasola — Fiskasölur.

At henda grein skal vera eitt ovurhonds »fornermils« av lutafelagnum Føroya Fiskasolu, er tí heilt burturvið.

At greinin hartil skal metast óndsinnað og injurerandi er mæsn, og pátikna forargils um at lögmaður er farin undir mark í skriving, sum er »statsministara« til litlan heiður, sýnir, at ein helst vil sleppa undan, at veikleikar í söluskipan okkara koma til viðgerðar.

Hvor skuldi meira enn onnur kent seg verða av hesum um ikki lögmaður, tí her er ikki talan um privata fyrirtøku, men ein týðandi tátt av okkara vinnulívi, sum fyrir at mala á dúva uppá hundraðtals studningsmilliónir.

Sannleikin er jú tann, at kanska bert toskur og hýsa vórðu seld uttan hesar milliónir, og til tess varð ikki neyðugt við stórari söluskipan.

Filabeinstorn

Danski landbúnaðarráðharrin Britta Schall Holberg hevði, nú hon var frákoyrd, hvønn orð til landbúnaðarorganisatiónirnar, tí hesar í mong ár høvdu latið oyruni aftur fyrir tí, sum rørist í samfelagnum annars.

At tey, sum framskygd áttu at tænt sak landbúnaðarins, ikki skiltu, at spurningurin ikki var, at samfelagið ikki skilti vandamál landbúnaðarins, men heldur, at tey sjálvi ikki fataðu tey politisku og fólksligu tekin, sum koma úr restini av samfelagnum.

Tí hevur landbúnaðurin ikki greitt at fáa í lag eitt kjak við umheimin og hevur hetta gjørt støðu hansara veikari. Henda lýsing kundi eins væl hóskað til støðuna hjá okkara »sölurisa« í mun til samfelagið annars.

Ikki eiti á, so firtin fiskasølustjórin er í viðmerking síni til grein mína um fiskasølumál. Viðmerking er rætta orðið, tí roynd at svara ella jättan at koma í sakligt kjak um hetta tað størsta vandamál í Føroyum er ikki talan um. Tað er hin stóri samfelagsspurningurin, at vinna okkara ikki figgjarliga hongur saman, sum ørkymlar meg, og tá Føroya Fiskasola hevur so stóra ábyrgd í samfelagnum — sum Birgir Danielsen eisini sigur — so má hon finna at í at verða drigin upp í kjakið, sigur Atli Dam m.a.

Leiðsla fiskasolunnar hevur í áðavis læst eg inni í einum »filabeinstorni« og kvett teir kaðalar, sum kundu borið henni boð um tøv samfelagsins, sum fyrst og fremst eru hesar umrøddu milliónir og upp á longri sikt endurnýgging og broyting.

Er av og á eydnast at fáa veikleikar fram í ljósið ella kjak um ávis vandamál, verður hetta bart niður við harðari hond, og atfinningarsemi innanhýsis verður skjótt og knapt kovt, so sjálvsrættvisi og vitskan um egna »ófeilbarligheit« aftur kann valda.

Nú má rópast hart

Tað ber leingi til at beta fyrir, har út sprikir, men ikki altíð og varandi, og støða okkara er nú vorðin so hættislig, at onkur veruliga má rópa hart.

Hetta ætli eg mær framhaldandi at gera, eisini um onkur vending loypur í pennin, sum kann tykjast óvandaliga smiðað, og um okkurt ódiplomatiskt orðið fylgir við, sum gevur teim høvi til at siga »fý-fý«, harra lögmaður, hatta somir seg ikki.

Teir ætla, at kjakið skal snúgvá seg um hetta »fý-fý« ella um smáar skeivleikar í tíðarfestingum ella prisum, soleiðis at atfinningarar skulu sýnast órættvisar. Men hetta er týðningarleyst sammett við, um siktið í kjakinum er beint ella skeivt.

Illvild

Í viðmerking síni, roynir Birgir Danielsen at lýsa grein mína sum eitt einasta álop á fyrirtøkuna Føroya Fiskasolu, bygt upp á ósannindi ella í besta fall tikið úr leysum lofti. Og alt av berari illvild móti eini stórari vinnufyrirteknu.

Hetta er ikki so, og tað veit Birgir Danielsen.

Tað er hin stóri samfelagsspurningurin, at vinna okkara ikki figgjarliga hongur saman, sum ørkymlar meg, og tá Føroya Fiskasola hevur so stóra ábyrgd í samfelagnum — sum Birgir Danielsen eisini sigur — so má hon finna seg í at verða drigin upp í kjakið.

Í staðin fyrir at royna at venda tí broddi — sum als ikki var har — við at skapa »forargils« yvir, at sjálvur lögmaður dittar sær at vísa á teirra veikleikar, skuldi B.D. heldur roynt at vist á loysnir, og tikið undir við at skapt eina smidligari og liðiligi skipan, har menn, virkir, feleg og skip ikki eru so niðurbundin figgjarliga, at tey í forhend sleppa strembanini fyrir at fáa meira burturúr.